

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

4 februari 2016

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Strafwetboek, ter
strafbaarstelling van wie minderjarigen ertoe
aanzet terroristische misdrijven te plegen**

(ingediend door de heer Denis Ducarme)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

4 février 2016

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code pénal, tendant à réprimer
l'incitation à la commission par des mineurs
d'infractions terroristes**

(déposée par M. Denis Ducarme)

SAMENVATTING

Heel veel jongvolwassenen — zelfs minderjarigen — raken in de ban van radicalisering, een verschijnsel dat kan uitmonden in terrorisme en jihadisme.

Dat jongeren vatbaar zijn voor radicalisering, valt wellicht te verklaren doordat ze als adolescenten kwetsbaar zijn. In die voor hen heel complexe periode dreigen ze, net omdat ze kwetsbaarder zijn, te worden gemanipuleerd en te worden meegesleurd in een radicaliseringsproces.

Dit wetsvoorstel strekt er derhalve toe het misdrijf “aansporing tot terrorisme” zwaarder te bestraffen wanneer die aansporing gericht is op minderjarigen.

RÉSUMÉ

Le phénomène de radicalisation, qui peut conduire au terrorisme et au djihadisme, concerne un nombre très élevé de jeunes adultes. Parmi eux, on trouve même des mineurs.

Ce phénomène s'explique sans doute par la fragilité de ce public. L'adolescence constitue en effet sans nul doute une période complexe où les jeunes, plus fragiles, sont susceptibles d'être manipulés et embrigadés dans un processus de radicalisation.

L'objet de la présente proposition de loi vise donc à alourdir les infractions d'incitation au terrorisme lorsque cette incitation vise des mineurs d'âge.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publicaties@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Minderjarigen die toetreden tot jihadistische kringen: een zorgwekkend verschijnsel

In december 2014 bracht de krant *La Capitale* het verhaal van de jonge Younes¹ (14 jaar), die door een Britse krant werd voorgesteld als de jongste jihadist van IS².

Voorts verwees de krant *Le Soir* naar vrij angstaanjagende statistieken³, waaruit blijkt dat onder de Belgische Syriëstrijders er 10 tot 15 minderjarigen waren; 15 tot 20 anderen waren 18 of 19 jaar, een honderdtal 20 tot 24 jaar en een vijftigtal 25 tot 29 jaar. Vijf minderjarigen zouden momenteel geplaatst zijn in een overheidsinstelling voor jeugdbescherming (OIJ) van de Franse Gemeenschap⁴.

Dit verschijnsel doet zich in heel Europa voor; ook Frankrijk heeft een aantal minderjarigen (een tiental) zien vertrekken naar dat "Jihadistan"⁵, in het gebied aan weerszijden van de Syrisch-Iraakse grens.

In recent Frans onderzoek wordt een poging gedaan om alle gebruikte strategieën (meer bepaald op het internet) te doorgronden, met de bedoeling jongeren uit soms heel verschillende milieus — ook aanvankelijk niet-moslims worden door de jihadistische beweging ingelijfd — van mening te doen veranderen.

Die verraderlijke, verderfelijke en verdorven strategie die gericht is op de ontarding van de jeugd, het mooiste en meest veelbelovende van een samenleving, is op zich een bijna even afschuwelijke misdaad als de

¹ X., "Molenbeek-Saint-Jean: Younes Abaaoud, un djihadiste belge de 14 ans en Syrie, pose fièrement avec son arme sur Facebook", *La Capitale*, 19 december 2014; <http://www.lacapitale.be/1086389/article/2014-08-24/molenbeek-saint-jean-younes-abaaoud-un-djihadiste-belge-de-14-ans-en-syrie-pose>.

² Martin ROBINSON, "Is this ISIS' youngest foreign jihadist? Shocking picture emerges of Belgian boy, 13, brandishing a gun thought to have joined, 5,000-strong army of European teens in Syria", *The Daily Mail*, 22 augustus 2014. <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2731657/Is-ISIS-youngest-jihadist-Picture-emerges-Belgian-boy-13-thought-joined-army-child-fighters-Syria.html>.

³ Alain LALLEMAND, "Ces Européens qui partent faire le djihad en Syrie", *Le Soir*, 2 juni 2014. <http://www.lesoir.be/560552/article/actualite/monde/2014-06-02/ces-europeens-qui-partent-faire-djihad-en-syrie-archiv>.

⁴ Anne-Charlotte BERSIPONT, "Ces mineurs placés pour radicalisme", *Le Soir*, 3 maart 2015, blz. 8.

⁵ X., "Le "Djihadistan": nouvel État islamiste au Proche-Orient", *Le Monde*, 11 juni 2014. http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/06/11/le-djihadistan-nouvel-Etat-islamiste-au-proche-orient_4435890_3232.html.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Le recrutement de mineurs dans les milieux djihadistes: un phénomène inquiétant

En décembre 2014, le quotidien "La Capitale" évoquait le cas du jeune Younes¹, 14 ans, présenté par un quotidien britannique comme "le plus jeune djihadiste de l'EI"².

Le journal "Le Soir" évoquait d'ailleurs des statistiques³ assez effrayantes indiquant que, parmi les combattants djihadistes belges présents en Syrie, pas moins de 10 à 15 étaient mineurs. 15 à 20 autres étaient âgés de 18 à 19 ans, une centaine de 20 à 24 ans et une cinquantaine de 25 à 29 ans. Cinq mineurs seraient actuellement placés en IPPJ en Communauté française⁴.

Le phénomène touche toute l'Europe. La France compte ainsi, elle aussi, un certain nombre de mineurs (une dizaine) partis combattre dans ce "djihadistan"⁵ désormais installé à cheval entre la Syrie et l'Irak.

Une récente étude française tend à décortiquer l'ensemble des stratégies utilisées, notamment sur Internet, afin de "retourner" des jeunes issus de milieux parfois forts différents, et qui ne sont d'ailleurs pas toujours musulmans lorsqu'ils sont embrigadés par la mouvance djihadiste.

Cette stratégie insidieuse, pernicieuse, vicieuse, qui vise à corrompre ce qu'une société peut avoir de plus beau et de plus prometteur: sa jeunesse, constitue un crime presque aussi abominable que l'acte terroriste

¹ X., "Molenbeek-Saint-Jean: Younes Abaaoud, un djihadiste belge de 14 ans en Syrie, pose fièrement avec son arme sur Facebook", *La Capitale*, 19 décembre 2014. <http://www.lacapitale.be/1086389/article/2014-08-24/molenbeek-saint-jean-younes-abaaoud-un-djihadiste-belge-de-14-ans-en-syrie-pose>.

² Martin ROBINSON, "Is this ISIS' youngest foreign jihadist? Shocking picture emerges of Belgian boy, 13, brandishing a gun thought to have joined, 5,000-strong army of European teens in Syria", *The Daily Mail*, 22 août 2014. <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2731657/Is-ISIS-youngest-jihadist-Picture-emerges-Belgian-boy-13-thought-joined-army-child-fighters-Syria.html>.

³ Alain LALLEMAND, "Ces Européens qui partent faire le djihad en Syrie", *Le Soir*, 2 juin 2014. <http://www.lesoir.be/560552/article/actualite/monde/2014-06-02/ces-europeens-qui-partent-faire-djihad-en-syrie-archiv>.

⁴ Anne-Charlotte BERSIPONT, "Ces mineurs placés pour radicalisme", *Le Soir*, 3 mars 2015, p. 8.

⁵ X., "Le "Djihadistan": nouvel État islamiste au Proche-Orient", *Le Monde*, 11 juin 2014. http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/06/11/le-djihadistan-nouvel-Etat-islamiste-au-proche-orient_4435890_3232.html.

terroristische daad zelf. Die strategie dient immers ter verspreiding van haat en extremisme bij nog onrijpe en in elk geval vrij gemakkelijk te manipuleren mensen. Het gaat om radicalisering, de voorbode van terrorisme.

Het is dus de bedoeling met dit wetsvoorstel in het Strafwetboek bepalingen op te nemen in verband met strafbare feiten die erin bestaan een of meer derden ertoe te brengen mee te werken aan een terroristisch project, of ze steun daartoe te verlenen (materiële hulp, rekrutering, aanzetting), of nog ze er aan te doen deelnemen als onderdeel van een opleiding of van instructies. Voor dergelijke aanzetten tot strafbare feiten zouden zwaardere straffen gelden als dat aanzetten op minderjarigen is gericht.

2. Noodzaak om het “misdrijf beïnvloeding” te beogen

In de huidige stand van de wetgeving geldt geen strafverzwaring als in een terroristische context het “misdrijf beïnvloeding” specifiek op minderjarigen is gericht.

Het “misdrijf beïnvloeding” is een misdrijf dat ertoe bijdraagt dat een derde radicaliseert en vervolgens terroristische misdrijven pleegt.

Het gaat volgens de indiener om de volgende misdrijven:

— aanzetting (rechtstreeks of onrechtstreeks) tot terrorisme (artikel 140*bis* van het Strafwetboek);

— werving van een terrorist (artikel 140*ter* van het Strafwetboek);

— opleiding of onderrichtingen verschaffen voor de vervaardiging of het gebruik van explosieven, vuurwapens of gevaarlijke stoffen met het oog op het plegen van een terroristische aanslag (artikel 140*quater* van het Strafwetboek);

— het verstrekken van materiële middelen (ook financiële) met het oog op het plegen van een terroristisch misdrijf (artikel 141 van het Strafwetboek).

Het lijkt de indiener evident dat moet worden voorzien in strengere straffen voor wie in zekere zin misbruik maakt van de goedgelovigheid, de naïviteit of zelfs de kwetsbaarheid van een minderjarige, om hem aan zijn gezin te onttrekken, hem te doen radicaliseren of om hem er uiteindelijk toe aan te zetten een terroristisch misdrijf te plegen.

lui-même, car il consiste à répandre dans des esprits fragilisés, en tout cas assez facilement manipulables, les germes de la haine et de l’extrémisme. Une radicalisation qui constitue l’antichambre du terrorisme.

La présente proposition de loi entend donc insérer dans le Code pénal des dispositions permettant de sanctionner plus lourdement la commission de l’infraction consistant, lorsqu’ils visent des mineurs, à amener ou soutenir un ou plusieurs tiers à participer à un projet terroriste (aide matérielle, recrutement, incitation ou encore dans le cadre d’une formation ou d’instructions).

2. Nécessité de viser les “infractions d’influence”

Dans l’état actuel de la législation, il n’existe pas d’incrimination aggravant les peines prévues lorsque l’infraction terroriste d’influence vise spécifiquement des mineurs.

Par “infraction d’influence”, nous entendons les infractions qui contribuent à la radicalisation puis à la perpétration d’infractions terroristes par un tiers.

Il s’agit, selon nous, des infractions suivantes:

— incitation (directe ou indirecte) au terrorisme (article 140*bis* du Code pénal);

— recrutement d’un terroriste (article 140*ter* du Code pénal);

— formation ou instruction en vue de la fabrication ou de l’utilisation d’armes, d’explosifs ou de substances dangereuses en vue de commettre un attentat terroriste (article 140*quater* du Code pénal);

— la fourniture de moyens matériels (y compris financiers) en vue de permettre la commission d’une infraction terroriste (article 141 du Code pénal).

Il nous semble évident qu’il importe de punir plus lourdement ceux qui, d’une certaine façon, abusent de la crédulité, de la naïveté, voire de la fragilité, d’un mineur d’âge afin de l’enlever à sa famille, de le radicaliser ou de l’amener, *in fine*, à commettre une infraction terroriste.

3. Er is geen overlapping met de artikelen 433 of 433bis/1 van het Strafwetboek

3-1. Aangaande artikel 433 van het Strafwetboek

Artikel 433 van het Strafwetboek⁶ bepaalt dat, behalve in het bijzondere geval van mensenhandel⁷, een persoon die een minderjarige (evenals andere personen die zich wegens in artikel 433 opgesomde redenen — ziekte, een lichamelijk of geestelijk gebrek enzovoort — in een “kwetsbare toestand” bevinden) aantrekt of gebruikt om een misdaad of een wanbedrijf te plegen, wordt gestraft met dezelfde straf als die welke voor die misdaad of dat wanbedrijf is bepaald, maar dat de voor dat misdrijf bepaalde minimumstraf gradueel zal worden verhoogd met:

- één maand als de maximumstraf één jaar gevangenisstraf bedraagt;
- twee maanden als de maximumstraf twee jaar gevangenisstraf bedraagt;
- drie maanden als de maximumstraf drie jaar gevangenisstraf bedraagt;
- vijf maanden als de maximumstraf vijf jaar gevangenisstraf bedraagt;
- twee jaar als de maximumstraf vrijheidsstraf is.

Die bepaling voorziet voorts in een verdubbeling van het minimumbedrag van de geldboete.

⁶ “Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 433quinquies, wordt eenieder die een minderjarige of een persoon van wie de kwetsbare toestand ten gevolge van de leeftijd, zwangerschap, een ziekte dan wel een lichamelijk of geestelijk gebrek of onvolwaardigheid, duidelijk was of de dader bekend was, rechtstreeks of via een tussenpersoon, aantrekt of gebruikt om, op één van de in artikel 66 bepaalde wijzen, een misdaad of een wanbedrijf te plegen, gestraft met de straffen bepaald voor die misdaad of dat wanbedrijf, waarvan het minimum van de vrijheidsstraf verhoogd wordt met één maand ingeval het maximum van de bepaalde gevangenisstraf één jaar is, met twee maanden wanneer het maximum twee jaar is, met drie maanden wanneer het maximum drie jaar is, met vijf maanden wanneer het maximum vijf jaar is en met twee jaar in het geval van tijdelijke opsluiting, en waarvan, in voorkomend geval, het minimum van de geldboete verdubbeld wordt. Het minimum van de in het eerste lid bepaalde straffen wordt nogmaals, en in dezelfde verhouding verhoogd ingeval: 1° de minderjarige jonger is dan zestien jaar, of 2° de persoon bedoeld in het eerste lid misbruik maakt van de bijzonder kwetsbare positie waarin de minderjarige verkeert, of 3° de persoon bedoeld in het eerste lid, de vader, de moeder of een andere bloedverwant in de opgaande lijn is, de adoptant, of enige andere persoon die gezag heeft over de minderjarige, of een persoon die hem onder zijn bewaring heeft, of 4° een gewoonte wordt gemaakt van het aantrekken of gebruiken van minderjarigen om een misdaad of een wanbedrijf te plegen.”

⁷ Zoals bedoeld in artikel 433quinquies van het Strafwetboek.

3. Absence de double emploi avec les articles 433 ou 433bis/1 du Code pénal

3-1. Concernant l'article 433 du Code pénal

L'article 433 du Code pénal⁶ prévoit que, sauf le cas particulier de la traite des êtres humains⁷, le fait pour un individu d'attirer ou d'utiliser un mineur (ainsi que d'autres personnes se trouvant dans une “*situation de vulnérabilité*” en raison de critères énumérés par l'article 433 (maladie, infirmité, déficience mentale, etc...) en vue de commettre un crime ou un délit, sera puni de la même peine que celle prévue pour ce crime ou ce délit mais la peine minimale prévue pour cette infraction sera relevée, selon une échelle de gradation, à savoir:

- un mois si la peine maximum est d'un an;
- deux mois si elle est de deux ans;
- trois mois si elle est de trois ans;
- cinq mois si elle est de 5 ans;
- deux ans si la peine maximale est une peine de réclusion.

Cette disposition prévoit par ailleurs le doublement du montant minimum de l'amende.

⁶ “Sous réserve de l'application de l'article 433quinquies, toute personne qui aura, directement ou par un intermédiaire, attiré ou utilisé un mineur ou une personne dont la situation de vulnérabilité en raison de l'âge, d'un état de grossesse, d'une maladie, d'une infirmité ou d'une déficience physique ou mentale était apparente ou connue de l'auteur des faits, en vue de commettre, d'une des manières prévues par l'article 66, un crime ou un délit, sera punie des peines prévues pour ce crime ou ce délit, dont le minimum de la peine privative de liberté sera élevé d'un mois lorsque la peine maximum d'emprisonnement prévue est d'un an, de deux mois lorsque celle-ci est de deux ans, de trois mois lorsqu'elle est de trois ans, de cinq mois lorsqu'elle est de cinq ans, et de deux ans en cas de réclusion à temps, et dont, le cas échéant, le montant minimum de l'amende sera doublé. Le minimum de la peine prévue à l'alinéa 1er est élevé à nouveau et dans la même proportion lorsque:

1° le mineur est âgé de moins de seize ans, ou 2° la personne visée à l'alinéa 1er abuse de la position particulièrement vulnérable dans laquelle se trouve le mineur, ou 3° la personne visée à l'alinéa 1er, est le père, la mère, un autre ascendant, l'adoptant, ou toute autre personne ayant autorité sur le mineur ou en ayant la garde, ou

⁷ 4° l'action d'attirer des mineurs ou de les utiliser en vue de commettre un crime ou un délit, constitue une activité habituelle.”
Visé à l'article 433quinquies du Code pénal.

Biedt die bepaling dan niet de mogelijkheid om aan het doel van dit wetsvoorstel tegemoet te komen?

Neen, want aangezien voor alle in het wetsvoorstel bedoelde misdrijven een strafmaat zou gelden van 5 à 10 jaar gevangenisstraf (dus vrijheidsstraffen), betekent dit dat het minimum weliswaar tot 7 jaar gevangenisstraf zou worden opgetrokken... maar dat het maximum 10 jaar zou blijven.

Het is wel degelijk de bedoeling het manipuleren van een minderjarige teneinde hem een terroristisch misdrijf te doen plegen, als een verzwarende omstandigheid te beschouwen, en bijgevolg als een motief om de maximumstraf te verzwaren.

Bovendien behelst dat artikel 433 ons inziens alle misdrijven die worden gepleegd met tussenkomst van of via de manipulatie van een minderjarige.

Volgens de indiener is het echter wel degelijk de bedoeling te voorzien in een strafverzwaring voor bepaalde specifieke misdrijven, te weten die welke worden bedoeld in de artikelen 140bis, 140ter, 140quater en 141 van het Strafwetboek. Het streven om die misdrijven zwaarder te bestraffen, is volgens hem verantwoord wegens de bijzonder ernstige aard van een terroristisch misdrijf, zoals het wordt omschreven in artikel 137, § 1, van hetzelfde Wetboek⁸.

Dit wetsvoorstel kan volgens de indiener aldus geen overlapping met artikel 433 van het Strafwetboek veroorzaken, daar de bedoeling niet volledig identiek is.

3-2. **Aangaande artikel 433bis/1 van het Strafwetboek**

Bij de wet van 10 april 2014 heeft de wetgever in het Strafwetboek een artikel 433bis/1 ingevoegd, op grond waarvan strafbaar is wie op het internet minderjarigen misleidt om hen tot het plegen van een misdaad of een wanbedrijf aan te zetten.

⁸ Pro memorie: een terroristisch misdrijf wordt omschreven als volgt: "Als terroristisch misdrijf wordt aangemerkt het misdrijf bepaald in de § 2 en 3 dat door zijn aard of context een land of een internationale organisatie ernstig kan schaden en opzettelijk gepleegd is met het oogmerk om een bevolking ernstige vrees aan te jagen of om de overheid of een internationale organisatie op onrechtmatige wijze te dwingen tot het verrichten of het zich onthouden van een handeling, of om de politieke, constitutionele, economische of sociale basisstructuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen."

On pourrait, partant, se demander si cette disposition ne permet pas déjà de rencontrer l'objectif de la présente proposition de loi.

La réponse est négative. En effet, en prenant en compte le fait que les infractions visées par la proposition de loi prévoient toutes des peines de 5 à 10 ans de prison (c'est-à-dire des peines de réclusion), cela signifie que le minimum de la peine serait augmenté à 7 ans de prison...mais que le maximum demeurerait à 10 ans.

Or, l'objectif est bien de considérer la manipulation d'un mineur en vue de lui faire commettre une infraction terroriste comme une circonstance aggravante et, partant, comme un motif d'alourdissement du maximum de la peine.

En outre, l'idée de l'article 433, nous semble-t-il, est de viser toutes les infractions commises par l'entremise ou par le biais de la manipulation d'un mineur.

Or, en ce qui nous concerne, l'objectif est bien d'alourdir les peines prévues pour certaines infractions spécifiques, à savoir celles visées aux articles 140bis, 140ter, 140quater et 141 du Code pénal, la volonté d'alourdir ces infractions étant, à notre sens, justifiée par le caractère particulièrement grave de l'infraction terroriste, telle que définie à l'article 137, § 1er, dudit Code⁹.

Ce faisant, il ne nous semble pas que la présente proposition de loi puisse faire double-emploi avec l'article 433 du Code pénal, dans la mesure où l'objectif n'est pas tout à fait le même.

3-2. **Concernant l'article 433bis/1 du Code pénal**

Le législateur, par la loi du 10 avril 2014, a inséré un article 433bis/1 au Code pénal, qui punit le leurre de mineurs sur Internet à des fins criminelles ou délictuelles.

⁹ Pour rappel, constitue une infraction terroriste "Constitue une infraction terroriste, l'infraction prévue aux §§ 2 et 3 qui, de par sa nature ou son contexte, peut porter gravement atteinte à un pays ou à une organisation internationale et est commise intentionnellement dans le but d'intimider gravement une population ou de contraindre indûment des pouvoirs publics ou une organisation internationale à accomplir ou à s'abstenir d'accomplir un acte, ou de gravement déstabiliser ou détruire les structures fondamentales politiques, constitutionnelles, économiques ou sociales d'un pays ou d'une organisation internationale."

Die bepaling, die werd ingesteld ter bestrijding van cyberlokking (die hoofdzakelijk — maar zeker niet uitsluitend — betrekking heeft op pedofilie), luidt als volgt: “Met gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar wordt gestraft de meerderjarige die door middel van informatie- en communicatietechnologieën communiceert met een kennelijk of vermoedelijk minderjarige om het plegen van een misdaad of een wanbedrijf jegens hem te vergemakkelijken”.

Vervolgens somt de wetgever vier *modi operandi* op, waarbij de vierde alle bestaande listen omvat, met uitsluiting van de drie andere⁹.

Zou met deze bepaling het verschijnsel dat dit wetsvoorstel beoogt tegen te gaan, kunnen worden bestraft?

Nogmaals is volgens de indiener het antwoord op deze vraag ontkennend.

Er moet immers duidelijk voor ogen worden gehouden dat deze bepaling ertoe strekt te voorkomen dat de pleger van het misdrijf ook een misdrijf jegens de minderjarige begaat.

Dat stemt echter niet helemaal overeen met wat dit wetsvoorstel beoogt.

Hoewel niet kan worden betwist dat een minderjarig slachtoffer van een pedofiel een “echt slachtoffer” is, is de situatie juridisch ingewikkelder inzake het werven van terroristen of het aanzetten tot terrorisme, het in die context verlenen van logistieke en/of financiële steun, alsook het opleiden tot het omgaan met wapens en/of explosieven.

De indiener meent immers dat die misdrijven niet worden gepleegd tegen de minderjarige (al is die daarvan wel een “collateraal” slachtoffer), maar wel tegen de samenleving in haar geheel.

Zulks verantwoordt derhalve volgens de indiener meteen een strengere straf als verzwarende omstandigheid van de aldus begane misdrijven, behalve indien de andere terroristen tegen wie die misdrijven werden gepleegd, eveneens als “slachtoffers” zouden worden beschouwd, een standpunt dat volgens de indiener betwistbaar is.

⁹ “1° indien hij zijn identiteit, leeftijd en hoedanigheid heeft verzwegen of hierover heeft gelogen; 2° indien hij de nadruk heeft gelegd op de in acht te nemen discretie over hun gesprekken; 3° indien hij enig geschenk of voordeel heeft aangeboden of voorgespiegeld; 4° indien hij enige andere list heeft aangewend”.

Cette disposition, créée afin de lutter contre la cyberprédation (laquelle concerne principalement — mais pas exclusivement, certes — la pédophilie), punit “d’un emprisonnement de trois mois à cinq ans, la personne majeure qui communique par le biais des technologies de l’information et de la communication avec un mineur avéré ou supposé, et ce en vue de faciliter la perpétration à son égard d’un crime ou d’un délit.”

Le législateur énumère ensuite quatre *modus operandi*, le quatrième couvrant toutes les manœuvres existantes, à l’exclusion des trois autres⁹.

Cette disposition serait-elle susceptible de sanctionner le phénomène contre lequel entend lutter la présente proposition de loi?

La réponse nous semble, ici encore, négative.

En effet, il faut bien retenir que l’objet de cette disposition-là est d’éviter que l’auteur de l’infraction ne commette une infraction à l’encontre du mineur.

Or, tel n’est pas tout à fait l’objet de la présente proposition de loi.

S’il est indiscutable que le mineur victime d’un pédophile est une victime à proprement parler, la situation est juridiquement plus complexe concernant le recrutement terroriste ou l’incitation au terrorisme, la fourniture d’aide logistique et/ou financière ainsi que l’instruction en vue du maniement d’armes et/ou d’explosifs.

En effet, il nous semble que ces infractions ne sont pas commises contre le mineur (encore qu’il en soit une victime collatérale) mais bien contre la société dans son ensemble.

Cela justifie donc à notre sens à la fois une peine plus lourde comme circonstance aggravante des infractions ainsi commises, sauf à considérer que les autres terroristes ayant fait l’objet de ces infractions seraient eux aussi des “victimes”, ce qui, de notre point de vue, demeure discutable.

⁹ 1° s’il a dissimulé ou menti sur son identité ou son âge ou sa qualité; 2° s’il a insisté sur la discrétion à observer quant à leurs échanges; 3° s’il a offert ou fait miroiter un cadeau ou un avantage quelconque; 4° s’il a usé de toute autre manœuvre”.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel strekt tot wijziging van artikel 140*bis* van het Strafwetboek en tot een hogere dan de geldende strafmaat voor het (rechtstreeks of onrechtstreeks) aanzetten tot terrorisme wanneer wordt beoogd een minderjarige daartoe aan te zetten.

Artikel 3

Dit artikel heeft tot doel artikel 140*ter* van het Strafwetboek te wijzigen en te bepalen dat, ingeval wordt gepoogd een minderjarige als terrorist te werven, diens minderjarigheid een verzwarende omstandigheid vormt die een hogere dan de geldende strafmaat verantwoordt.

Artikel 4

Indien de in artikel 104*quater* van het Strafwetboek bedoelde onderrichtingen of opleiding voor de vervaardiging van wapens, explosieven of gevaarlijke stoffen met het oog op het plegen van een terroristische aanslag worden gegeven of verschaft aan een minderjarige, is dat een reden om te voorzien in een hogere dan de geldende strafmaat.

Artikel 5

De geldende strafmaat voor het verstrekken van materiële middelen (ook financiële hulp) om het plegen van een in artikel 141 van het Strafwetboek omschreven terroristisch misdrijf mogelijk te maken, wordt verhoogd wanneer de persoon die dergelijke logistieke of financiële steun krijgt, minderjarig is.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Article 2

Cet article modifie l'article 140*bis* du Code pénal et alourdit la peine prévue en cas d'incitation (directe ou indirecte) au terrorisme, lorsque l'incitation vise un mineur.

Article 3

Cette disposition modifie l'article 140*ter* du Code pénal et prévoit que lorsque, dans le cadre du recrutement d'un terroriste, celui-ci est un mineur, cet élément constitue une circonstance aggravante justifiant l'alourdissement de la peine prévue.

Article 4

Le fait pour une personne de former ou de donner des instructions à un mineur en vue de la fabrication ou de l'utilisation d'armes, d'explosifs ou de substances dangereuses en vue de commettre un attentat terroriste, visé à l'article 104*quater* du Code pénal, constitue une cause d'alourdissement de la peine prévue.

Article 5

La peine prévue en cas de fourniture de moyens matériels (y compris financiers) en vue de permettre la commission d'une infraction terroriste, définie à l'article 141 du Code pénal, est alourdie lorsque la personne qui bénéficie de ce type de soutien logistique ou financier est un mineur d'âge.

Denis DUCARME (MR)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 140*bis* van het Strafwetboek, ingevoegd bij de wet van 18 februari 2013, dat krachtens dit artikel § 1 wordt, wordt aangevuld met een § 2, luidende:

“§ 2. Wanneer die boodschap, bij die verspreiding of die publiekelijke terbeschikkingstelling, door een minderjarige wordt opgepikt, of wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat zulks gebeurt, wordt de dader gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar en met een geldboete van vijfduizend euro tot tienduizend euro.”

Art. 3

Artikel 140*ter* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 februari 2013, dat krachtens dit artikel § 1 wordt, wordt aangevuld met een § 2, luidende:

“§ 2. Wanneer de in de vorige paragraaf bedoelde geworven persoon minderjarig is, wordt de dader gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar en met een geldboete van vijfduizend tot tienduizend euro.”

Art. 4

Artikel 140*quater* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 18 februari 2013, dat krachtens dit artikel § 1 wordt, wordt aangevuld met een § 2, luidende:

“§ 2. Wanneer de persoon aan wie de in de vorige paragraaf bedoelde onderrichtingen of opleiding werd(en) verschaft, minderjarig is, wordt de dader gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar en met een geldboete van vijfduizend tot tienduizend euro.”

Art. 5

Artikel 141 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 19 december 2003, dat krachtens dit artikel § 1 wordt, wordt aangevuld met een § 2, luidende:

“§ 2. Wanneer de persoon voor wie de in de vorige paragraaf vermelde materiële middelen, met inbegrip

PROPOSITION DE LOIArticle 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

L'article 140*bis* du Code pénal, inséré par la loi du 18 février 2013, devenant le § 1er en vertu du présent article, est complété par un § 2, rédigé comme suit:

“§ 2. Lorsque cette diffusion ou cette mise à disposition du public touche ou est raisonnablement susceptible de toucher un mineur, l'auteur sera puni de la réclusion de dix à quinze ans et d'une amende de cinq mille à dix mille euros.”

Art. 3

L'article 140*ter* du même Code, inséré par la loi du 18 février 2013, devenant le § 1er en vertu du présent article, est complété par un § 2, rédigé comme suit:

“§ 2. Lorsque la personne recrutée visée au paragraphe précédent est un mineur, l'auteur sera puni de la réclusion de dix à quinze ans et d'une amende de cinq mille à dix mille euros.”

Art. 4

L'article 140*quater* du même Code, inséré par la loi du 18 février 2013, devenant le § 1er en vertu du présent article, est complété par un § 2, rédigé comme suit:

“§ 2. Lorsque la personne à qui il aura été donné des instructions ou une formation visés au paragraphe précédent est un mineur, l'auteur sera puni de la réclusion de dix à quinze ans et d'une amende de cinq mille à dix mille euros.”

Art. 5

L'article 141 du même Code, modifié par la loi du 19 décembre 2003, devenant le § 1er en vertu du présent article, est complété par un § 2, rédigé comme suit:

“§ 2. Lorsque la personne à qui sont destinés les moyens matériels y compris une aide financière visés au

van financiële hulp, bedoeld zijn minderjarig is, wordt de dader gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar en met een geldboete van vijfduizend tot tienduizend euro.”.

27 november 2015

paragraphe précédent est un mineur, l’auteur sera puni de la réclusion de dix à quinze ans et d’une amende de cinq mille à dix mille euros.”.

27 novembre 2015

Denis DUCARME (MR)